

LIBURUEN DEBEKUA

Emakume idazleen liburuak galarazi dituzte talibanek Afganistanen

Afganistango unibertsitate nagusietako irakasleek aho-
tsa altxatu du-
te: Goi hez-
kuntzako instituzioetan emakumeek idatzitako liburu guztiak galarazi dituzte, baita Irango egileenak eta eskubi-
deak, demokrazia eta Konsti-
tuzioa lantzen dituztenak ere.

Hala azaldu dio EFE agen-
tziari Nangarhar Unibertsita-
teko irakasle batek, bere iden-
titatea babestuz: «Agintari-
ek hamabost kideko batzorde bat
izendatu zuten materiala gain-
begiratzeko. Kabulgo Uniber-
tsitateko liburutegia aztertu
zuten eta 850 titulu inguruta-
tik 600 bat erretiratu zituz-
ten». Irakasleari harrigarria

 POLITIKA / Maider IANTZI GOIENETXE

Emakumeek idatzitako liburu guztiak debekatu dituzte talibanek Afganistango unibertsitateetan. Egile iranda-
rrenak eta eskubideak, demokrazia eta Konstituzioa jo-
rratzen dituztenak ere bai. Liburutegiko obrak aztertu,
eta 850 titulutatik 600 erretiratu dituzte, adibidez, Ka-
bulgo Unibertsitatean, irakasleek salatu dutenez.

iruditzen zaio hamabost kide-
ko talde batek egun gutxi ba-
tuetan liburu guztiak begira-
tu eta xariaren edo kultur
balioen kontrakotzat jo izana.

Teknologiarekin eta teknika-
rekin erlazonatutako argital-
pen batzuk ere baztertu zituz-
ten. Informazio Geografikoko

Sistemen ingurukoak, errate
baterako.

GARBIKETA SISTEMATIKO BAT

Zahra Nader kazetaria “Zan Ti-
mes” emakume afganiarren
hedabideko zuzendaria da. Be-
re arabera, debeku honek tali-
banen estrategia zabalenari

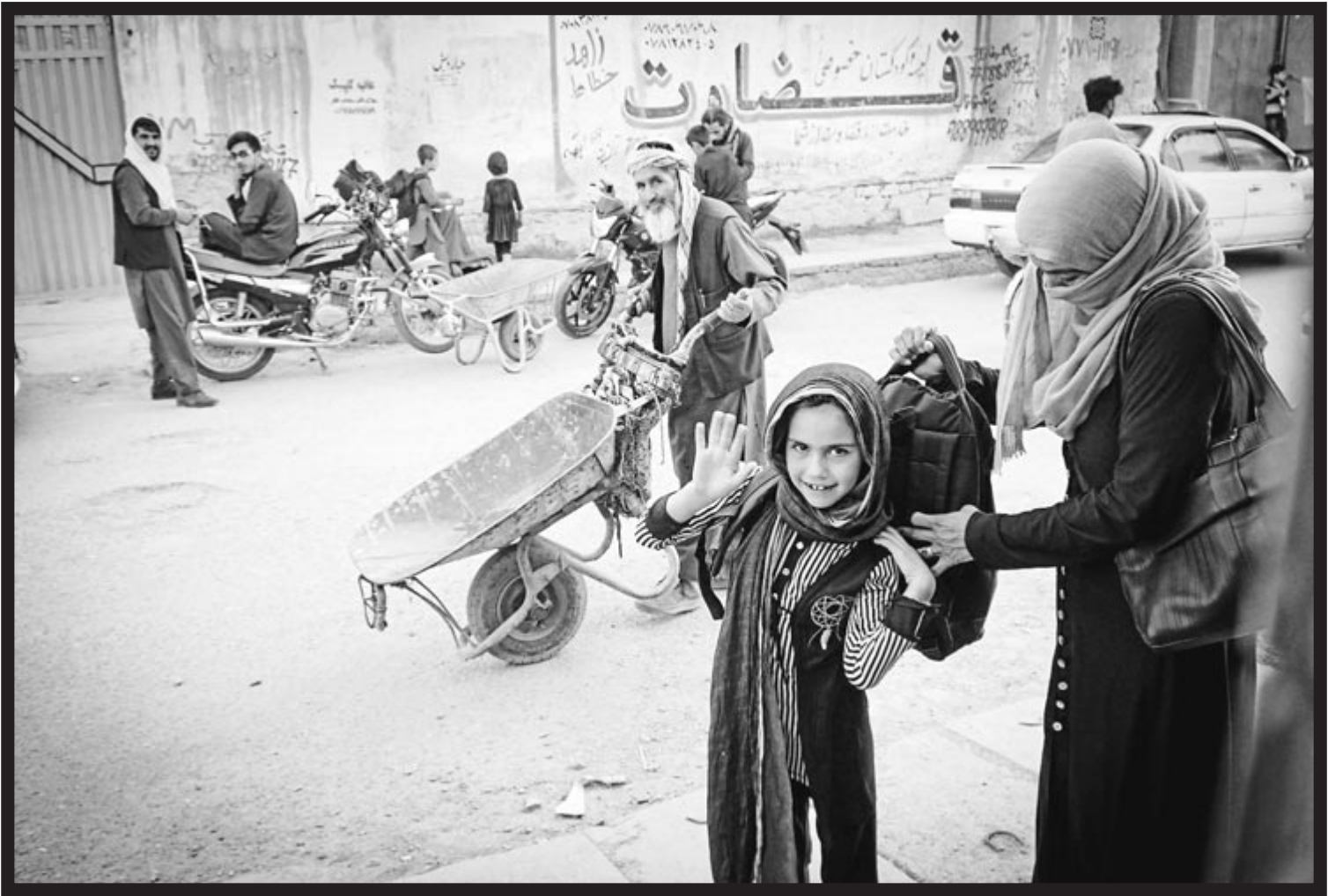
Neurririk hartu ezean, gero
eta neskato gehiago
baztertuko dituzte eskolatik
Afganistanen.
WANMAN-UTHMANIYYAH

erantzuten dio. «Ikusten ari
garena ez da neurri isolatu
bat, purga edo garbiketa siste-
matiko baten parte baizik.
Helburua argia da: emaku-
meen ahotsak, presentzia eta
izenak unibertsitate afgania-
rretatik ezabatzea».

Naderrek oroitu du, emaku-
mezko egileen liburuak debe-
katu aitzinetik, agintari-
ek neskatoak eskolatik kanpo utzi
zituztela seigarren gradutik
aurrera. Emakumeei goi ikas-
ketak galarazi zizkieten eta
emakume irakasleak lanpos-
tutik kendu zituzten. Kazeta-
riak agertu duenez, «ikasketa
planak gainbegiratzeko ari den
batzordeak etengabe luzatzen
du debekatutako liburu-
en zerre-
renda, bereziki talibanen
ideologiari aurka egiten diote-
nak eta emakumeek idatzita-
koak gehituz».

2021eko abuztuan boterea
berreskuratu zutenetik, gero
eta murrizketa gehiago jar-
tzen ari zaizkie talibanak
emakumezkoei. Bigarren
mailako edo unibertsitateko
ikasketak egitea, nazioarteko
erakundeetan lan egitea eta
gimnasio, parke eta bertze es-
pazio publikoetan sartzea de-
bekatu diete, bertzeak bertze.
Hedabideetan eta eremu pu-
blikoan ere mugatu dute
emakumeen presentzia. Irrati
eta telebistako emanaldietan
agertzea eta ekitaldietan aho-
tsa altxatzea galarazi diete.

Gobernu talibanak lehen-
dik abisatua zuen Hezkuntza
eta Goi Hezkuntza ministe-
rioek programa akademikoak
aztertu eta ikasgaiak eta libu-
ruak ezabatu zituztela, beren
politiken aurka zihoazelako.
«Ez dira bateragarriak prin-
tzipio islamiarrekin, kultur
arauarekin eta balio afganiarre-
kin», deskribatu zuten be-
raiek.

Unicefek ohartarazi duenez, lau urte bete dira talibanek neskatoei bigarren hezkuntza debekatu zietenetik. 2025 amaierarako, 2,2 milioi neraberi ukatu izanen diete, neurri horrekin, ikasgeletan ikastea.

INPAKTU HANDIA NERABEENGAN

Catherine Russell Unicefen zuzendari exekutiboak ikasgeletatik baztertzeak neska nerabeengan duen inpaktua azpimarratu zuen: «Antsieta-tera, depresiora eta suizidiora ere eraman ditzake etxean egotera behartzeak».

Neurririk hartu ezean, gero eta neskato gehiago baztertu-ko dituzte eskolatik Afganistanen. Honako irakurketa egin du Russellek: «Nazio batek ere ezin du aurrera egin bere biztanleriaren erdia atzean gelditzen bada. Herrialdearen garapen ekonomikoa eta erresilientzia emakume eta gizonen erabateko parte-hartzearekin etorriko dira».

Debekua 2030era arte luzatuko balitz, BPG afganiarraren galera pilatua 1.500 milioi dolarrekoa izanen litzateke, Unicefen arabera.

«Neska afganiarrak ez dira ikasgai akademikoak soilik galtzen ari; kontaktu soziala, hazkunde pertsonala, beren etorkizuna eraikitzeak aukera eta beren ahalmena garatzea ukatzen diete», adierazi du NBEko haurtzarorako agintziaren zuzendariak.

Hortaz, debeku hori bertan behera uztea eta Afganistango neska oro etapa guztietan eskolara joatea baimentzea exijitu die talibane.

Gobernu talibanak, ordea, ez dirudi bide hori hartuko duenik, murrizketa horiek defendatu baititu berriki, lege islamiarrean edo xarian oinarritzen direla argudiatuz.

Lau urte bete dira talibanek neskatoei bigarren hezkuntza debekatu zietenetik. 2025 amaierarako, 2,2 milioi neraberi ukatu izanen diete, neurri horrekin, ikasgeletan ikastea

Manizha Bakhtari da nazioarteko foroetan oraindik Afganistan ordezkatzeko duen azken emakume enbaxadorea. Vienatik, talibanek «genero apartheid» ezarri dutela salatu du

«Neurri horiek kritikatzeko dituztenek ez dute xariaren interpretazioa ongi ulertzen», azaldu du.

AZKEN EMAKUME ORDEZKARIA

Manizha Bakhtari da nazioarteko foroetan oraindik Afganistan ordezkatzeko duen azken emakume enbaxadorea. Aus-

triako eta Nazio Batuetako agintariekin akreditatzen dute Viena. Bertatik, talibanek «genero apartheid» ezarri dutela salatu du, emakumezko afganiarrak herrialdeko bizitza publikotik ezabatzeke.

2021eko abuztuan Kabul erori zenetik, Bakhtari ezohiko egoera batean dago: dagoeneko existitzen ez den gobernu bat duen estatu baten ordezkari da, agintari berriek ez baitute nazioarteko aitortzarik, Errusiarena ez bada.

Hala ere, bere postuan darrai, azaldu duenez, erantzuteko agintaririk ez badu ere –ez die talibanei legitimitaterik onartzen–, afganiarrak ordezkatzeko segitzen duelako. «Nire taldeak eta nik hemen jarraitzea erabaki genuen Afganistango herria ordezkatzeko», azaldu dio EFERi elkarrizketa batean. «Badakit ez dudala gobernurik eta agian ez dute egoera honen definizio legalik topatuko, baina hori da gertatzen ari dena eta jada lau urte pasatu dira kolapsotik».

Bere posizio diplomatikoa baliatuz, populazio afganiarraren destinoaz ez ahazteko eskatu dio nazioarteko komunitateari, bereziki Asia erdialdeko herrialdeko 20 milioi emakumeez. Ez du talibanen erregimenaren azpian Afganistan bakean eta lasai bizi den diskurtsoa konpartitzen. «Bakea ez da gerra falta, justizia baizik», argitu du, eta hori falta da Afganistanen.

«Ia hogeitaz nazioarteko gure aliatu guztiek terroristatzat jo zituzten talibanak. Beraz, akordio politiko bat aldatuz soilik ezinezkoa da beren izena aldatzea eta beren izaera ezkutatzea», nabarmendu du. «Bake elkarrizketekin» herrialde batzuek talibanak legitimatu dituztela gaitzetsi du azken emakume ordezkariak.

Emakume eta neska afganiarren eskubideak defendatzeko mobilizazio bat Alemanian. NK NI